

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novaku na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

II. Katoliški shod v Gradcu.

Drugi den, dne 3. junija ob 9. uri peli so prevzvišeni in premilostljivi knezoškof Graški dr. Janez Zwerger veliko sv. mešo, pri kateri je bilo navzočih mnogo katol. državnih in deželnih poslancev, ne samo štajarskih, ampak tudi kranjskih, goriških, tirolskih, solnograških, gornje-avstrijskih in drugih. Zraven teh bilo je v cerkvi, se ve, da tudi mnogo odličnih vernikov.

Ob 11. uri zbrali so se vdeleženci II. kat. shoda zopet v „Industriehalle“, kjer so se razdelili v tri oddelke. V veliki dvorani, kjer se zbirajo glavni shodi, zboroval je odsek za družinska vprašanja, odseka za politiko in cerkveno umetnost imela sta v posebnih dvoranah svoje zborovanje. Slovence zanimala je posebno razprava o ljudski šoli in politiki. Jedro vseh sklepov, katere je priporočeval poročevalec za stran šole, je bilo to: šolo je treba liberalizmu iz pesti izviti, ter jo njeni materi sv. katol. cerkvi nazaj dobiti.

O krščanski umetnosti govoril je Runski g. dekan prav lepo. Največ poslušalcev imeli so govorniki, ki so razpravljali vprašanja o posvečevanju nedelj in praznikov, o skrbi za delalce, za kmete in za rokodelce, o skrbi za našo mladino, posebno pa za dijake, katerim bo kedaj vodstvo našega ljudstva izročeno.

Popoldne prišli ste na vrsto katol. tiskovni družbi Graško in Mariborsko in naši časniki. Naša družba sv. Mohorja dosegla je splošnje občudovanje.

Soglasno so hvalili Nemci, kakor Slovenci — govor slov. deželnega poslanca g. dra. Srnce, ki je v kratkih, a jedrnatih besedah povdarjal, da smo štaj. Slovenci z veseljem vzprejeli povabilo, naj pridemo na katoliški shod, najbolj za to, da pošteno nemško ljudstvo izpozna slov. ljudstvo in njegove želje, da nismo taki, kakor nas opisujejo nemški liberalci v svojih listih, v svojih zborih. Naše geslo je in ostane „V se

za vero, dom, cesarja“ (to je govoril slovenski) in na tej podlagi mora in se lahko doseže sporazumljenje ali sloga vseh katolikov štajarskih. Gosp. dr. Srnec žel je splošno pohvalo.

Ob 7. uri zvečer bil je drugi veliki zbor, v katerem so se ves den pripravljeni sklepi zastran šole, tiska, časnikarstva in društev po lepih nagovorih soglasno sprejeli. Navzoči bili so ta večer poleg Graškega in Ljubljanskega še Krški knezoškof, dr. Kahn in precej več svetovnjakov, kakor prvi večer. Najprej prebrala se je dolga vrsta telegrafskih pozdravov, med katerimi je bil tudi slovenski telegram uredništva „Slovenca“ in tega je prebral v slov. jeziku prevodja g. Miha Vošnjak. Govorili so ta večer Graški stolni prost g. dr. E. Trummer, da bi prepričali slehernega, kako lepo se vera in veda vjemljeta. Za njimi nastopil je g. dr. Ebenhoch, državni poslanec gornje-avstrijski, ki je z največjo pohvalo pojasnjeval, da to ni strankarsko prizadevanje tirjati katol. šolo, ampak da to tirja od nas naša vest, naša sv. vera, ljubezen do bližnjega. Človeku sv. vero jemati, je zločinstvo ali grozna hudobija, zato treba brez prenehanja se pogajati za versko šolo. O časnikih in tiskovinah sploh govoril je navdušeno č. g. P. Avguštin Rösler iz Mauterna. Slabi časniki stiskajo nas katoličane, zato moramo pa se mi ogreti za dobre časnike in katoliško časnikarstvo.

Gosp. urednik Zapletal priporočil je sprejeti sklepe zastran kat. političnih društev. Pri tem se je tudi „Slov. društvo“ v Mariboru s pohvalo omenjalo. Na zadnje so prevzvišeni knezoškof Zwerger povabili vse vdeležence družega katol. shoda, vdeleževati se posvečenja nove krasne cerkve presv. Srca Jezusovega. To posvečevanje začne se jutri, v četrtek ob 3. uri ter se bo vršilo v petek na praznik presv. Srca Jezusovega. Praznoval se bo ta praznik od dne 4.—14. junija. Vsaki den bodo imeli drug škof ali nadškof peto sv. mešo, drug opat pa slov. večernice.

Zbor končal se je po 9 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Vse je bilo veselo in jako navdušeno. Vdeležencev bilo je zdatno več, kakor prvi večer, več različnih gospá, več švrstih kmetov, med katerimi tudi mnogo s Spodnjega Štajarskega.

Volitve v okrajni zastop Ptujski.

Zvest dani obljubi, hočem danes povedati še nekatere okoliščnosti, katere pričajo za imenitnost teh volitev.

V zadnjih letih postavilo se je v Ptujskem okraju mnogo novih poslopij za šole; marsikatera šola se je razširila, dobila je več razredov. Vsled tega se potrebuje vedno več učiteljev; ker njih prihaja vedno manje s pripravnišča, imamo več mest praznih. To občinam ne ugaja, ki so si omislile z velikimi stroški nova poslopja, več razredov.

Da dobimo učiteljski naraščaj, ustanovil je okrajni zastop nekaj štipendij, katere ima on pravico podeliti.

Vsakdo sprevidi, da bodo štipendije tistega, kdor bode imel večino v okrajnem zastopu. Vsak je sebi najbližji!

Imenitno je vprašanje, ali se bode, kedaj se bode in kako se bode Dravina struga uravnala ali regulirala od Maribora mimo Ptuja do Središča. O teh vprašanjih so gospodje v Gradci in na Dunaji raznih misli. Toliko je gotovo, da se nekaj mora zgoditi in da bode to, kar se bode zgodilo, stalo več sto jezer goldinarjev.

Bodoči okrajni zastop bode imel skrbeti za to, da se pomaga najpreje zdatno tam, kjer je to največja potreba, da ne bodo preveč prizadet Ptujski okraj in občine tega okraja, da dobimo zdatno pomoč od države in dežele, kakor se to godi drugod v Avstriji. Okraj Ptujski ima več cest, katere so v slabem stanju in na katere se je ozirati, ker to zaslužijo občine ob cestah in važnost cest.

Okrajni zastop lahko pomaga s tem, da dovoli podporo za ceste občinam, da to ali ono vsprejme na svojo skrb. Ko je imelo pred leti mesto Ptuj večino v zastopu, to so bili kmetje v manjšini, se podpore kmečim občinam niso delile, pač pa se je odpravila okrajna cesta od Markovec skozi Bukovce, Stojnce na Borl in od Malevasi do broda, dala se je podpora mestu Ptuj za zid ob Dravi.

Ali bode skušnja nas kmete vendar enkrat spametovala? Okrajni zastop voli vsakih 6 let 5 udov v okrajni šolski svet. Ta šolski svet, če je večina naša, lahko stori dosti dobrega za nas in naše šole; on lahko zabrani, da se ne stavijo nepotrebne šole, da se ne stavijo predrage šole; on nam lahko priskrbi v kratkem potrebno število dobrih učiteljev, če je za styar vnet; on pa tudi lahko prežene v kratkem vse dobre učitelje, če ž njimi grdo

ravna. Kaj je v tem pričakovati od Piska in tovarišev?

Navedel bi še lahko več drugih vzrokov, kateri veljajo kmetu velikemu posestniku, kakor občinam, da sprevidijo imenitnost volitev v okrajni zastop; pa naj bode teh dovolj. Kdor se danes količkaj za to briga, kar se po svetu godi, ta pozna imenitnost vsake volitve, ta bode storil svojo dolžnost do cerkve in naroda brez prošnje, brez prigovarjanja. Mi gojimo upanje, da so vsi kmetje Ptujskega okraja že tako podučeni in zavedni, da nočejo več hlapčevati, da ne marajo tujih gospodarjev v svoji hiši, da so njim njihove skromne pravice tako svete, da njih pri volitvah nobeden ne bode izdal. V tem upanju gremo volit! Volilec,

Gospodarske stvari.

Peronospora.

V nedeljo, dne 14. junija popoldne ob 3. uri se bode v šolskem poslopju pri sv. Juriji ob juž. žel. prednašalo o sredstvih proti peronospori s škropljenjem. Do sedaj se je navadno škropilo z bakreno galico (Kupfervitriol). Novejše skušnje pa so pokazale, da je za ta namen „lazur“ ali azurin boljši. Kako ga rabiti, o tem se bode posebno razpravljalo. K obilni udeležbi vabi „Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo“.

Dr. Ipavie.

Krt in krtinje.

(Konec.)

Dalje tudi nima krt navade, na bregu rek ali ribnikov ali celo v jezove si svoje luknje napravljati. In sicer ima za to razne vzroke. Prvič bi tam celo delo zahtevalo več truda, drugič bi tudi tam ne našel za-se pristojne hrane. Tedaj krt ne prebiva v jezovih in jih tedaj tudi ne more predirati in s tem veliko škode povzročiti. Kaj mu še na dalje ljudje štejejo v greh? Pravijo, da krt s tem, da zemljo izkópava, tudi mnogo malih rastlinskih korenin ugonobi. Resnica! A te male koreninice se kmalo zopet porastejo, velikih korenin pa se lotiti ne more, ker so njegovi zobje pre-slabi. Sicer pa bi mrčes, katerega on pri svojem kopanju zaleze in požre, koreninam in tudi rastlinam samim veliko več škodoval, kakor on sam. Če pa boljše prevdarimo, vidimo, da njegova krivda ni tako velika. Se-li pri pletvi ne nahaja kaj jednacega? Se-li tudi pri pletvi s pleveljo ne izpulijo korenine koristnih rastlin, posebno če so še plevice mlade in njim misli vedno uhajajo v drug kraj? Smemo-li radi tega reči, da je plevel sama škodljiva, da jo moramo zavreči? Nikakor! Nekaj takega je tudi pri krtu; tudi krt izruje s pleveljo, z mrčesom male koreninice, a to mu moramo odpu-